

Arbejdsulykker på AAU

Version 2, opdateret 18.01.2021

Denne vejledning oplyser om, hvad der forstås ved **arbejdsulykker** og hvordan indberetning og anmeldelse af arbejdsulykker skal ske på Aalborg Universitet (AAU). Desuden omtales anmeldelse af **erhvervssygdomme** i vejledningen. Vejledningen uddyber beskrivelsen på [Arbejdsmiljøsektionens hjemmeside](#). Vejledningen har status af 'Gode råd'.

Vejledningen henvender sig primært til ledere og arbejdsmiljørepræsentanter på AAU. Vejledningen henvender sig dog også til AAU-ansatte, som er kommet til skade i forbindelse med arbejdet.

Vejledningen indeholder følgende emner (klik for at gå til emnet):

- [Arbejdsulykke vs erhvervssygdom](#)
- [Arbejdsulykker og ulykker, der ikke er arbejdsulykker](#)
- [Anmeldepligt for arbejdsulykker](#)
- [Særligt for dødsulykker](#)
- [Anmeldepligt for erhvervssygdomme](#)
- [Anmeldeprocedure for arbejdsulykker](#)
- [Forsikring og erstatning](#)

Arbejdsulykke vs erhvervssygdom

Ved en **arbejdsulykke** forstås helt generelt ***en pludselig, uventet og skadevoldende hændelse, der sker i forbindelse med arbejdet, og som medfører personskade.***

Hvilket arbejde der udføres, tidspunkt og sted for ulykken eller skadens karakter og omfang, har ingen betydning for, om der er tale om en arbejdsulykke. Det er til gengæld et centralt kriterium, at hændelsen sker i forbindelse med **arbejde** (for AAU) og at nogen er kommet til skade. Ved udtrykket **pludselig** skal forstås 'med det samme' eller **inden for 5 dage**. Skaden kan være af både fysisk og/eller psykisk karakter.

Erhvervssygdomme er skader, som først opstår efter længere tids (+ 5 dage) påvirkning eller belastning under arbejdet. Der er altså ikke tale om en pludselig hændelse, som skaden kan henføres til.

Arbejdsskader betragtes i nogle tilfælde som arbejdsulykker, mens de i andre tilfælde betragtes som erhvervssygdomme. For eksempel betragtes høreskader som følge af længerevarende støjudsættelse og rygskader på grund af uhensigtsmæssige arbejdsstillinger over en længere periode som erhvervssygdomme. Til gengæld er pludseligt opståede høreskader og pludseligt opståede rygskader (f.eks. 'knæk' i ryggen) begge arbejdsulykker.

Skellen mellem arbejdsulykker og erhvervssygdomme har først og fremmest betydning for, hvem der har [anmeldepligten](#).

[Til top↑](#)

Arbejdsulykker – og ulykker, der ikke er arbejdsulykker

Som nævnt er det et centralt kriterium for ulykker, at de kun betragtes som arbejdsulykker, hvis ulykken er sket i forbindelse med arbejde og at ulykken har forårsaget personskade. Herunder følger nogle eksempler, som belyser forholdet nærmere.

- **Akutte forgiftningstilfælde** er arbejdsulykker, forudsat de sker i forbindelse med arbejdet (for AAU).
- **Færdselsulykker** er arbejdsulykker, forudsat de sker i forbindelse med arbejdet (for AAU). Sker en færdselsulykke, mens man som et led i arbejdet færdes f.eks. fra en AAU-lokation til en anden eller på en tjenesterejse for AAU, er der tale om en arbejdsulykke, men sker ulykken i fritiden, f.eks. under færdsel til eller fra arbejde, er der **ikke** tale om en arbejdsulykke.
- **Ulykker, som sker under et socialt AAU arrangement**, f.eks. et AAU personalearrangement eller en officiel AAU julefrokost, er arbejdsulykker, men ulykker, som sker i forbindelse med uformelle sammenkomster mellem kolleger, er **ikke** arbejdsulykker.
- **Ulykker, som sker i pauser**, f.eks. i frokostpausen, er arbejdsulykker. Dette gælder, uanset om man har betalt frokostpause eller ej, og hænger sammen med, at pauser er indlagt i arbejdstiden.
- **Studerendes tilskadekomst** i forbindelse med undervisningen eller studiet er normalt **ikke** en arbejdsulykke. Det skyldes, at studerende ikke er ansatte på AAU og at de via deres studier normalt ikke udfører arbejde for AAU.

Det kan dog forekomme, at studerende i forbindelse med ulykken har været i gang med en aktivitet, som AAU drager direkte økonomisk fordel af, f.eks.

- fremstilling af et produkt, som AAU kan sælge eller
- gennemførelse af vedligeholdelsesarbejde, som sparer AAU for udgifter til fremmed arbejdskraft (nyttekriteriet).

Ligeledes kan det forekomme, at studerende gennemfører studieaktiviteter, hvor de bruger tekniske hjælpemidler, som er stillet til rådighed af AAU.

I sådanne tilfælde vil de studerendes aktiviteter kunne sidestilles med arbejde, hvorfor ulykker skal betragtes som arbejdsulykker. Der henvises i øvrigt til nedenstående **Skema 1**.

- **Voldshandlinger, trusler eller anden krænkende adfærd** er arbejdsulykker **også selv om de sker uden for arbejdstid**, forudsat at de har relation til arbejdet. Vold, trusler eller anden krænkende adfærd er således den eneste form for ulykke, som betragtes som arbejdsulykke, selv om de ikke sker i arbejdstiden.

- **Andre former for akutte psykiske påvirkninger** (f.eks. traumatiske oplevelser) betragtes ligeledes som arbejdsulykker, men her forudsættes som ved andre ulykker, at de sker i forbindelse med arbejdet (altså i arbejdstiden) – og at der kan påvises en sammenhæng mellem påvirkning og skade.

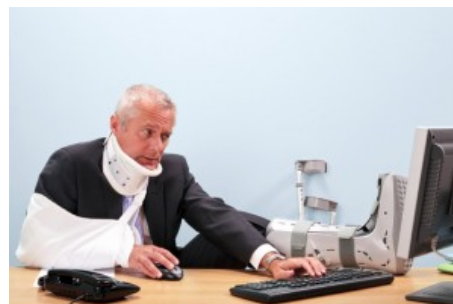
Skadelidte	Arbejdsulykke på AAU	Ikke arbejdsulykke på AAU
Ansæt hos AAU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulykker og forgiftninger, som sker i arbejdstiden. 2. Vold, trusler eller krænkende adfærd med relation til arbejdet – i og uden for arbejdstid. 	Ulykker, som sker uden for arbejdstid, og som ikke er omfattet af pkt. 2 i kolonnen til venstre.
Ikke ansat på AAU (studerende)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulykker og forgiftninger, som sker under aktiviteter, som AAU har direkte økonomisk fordel af (nyttekriteriet). 2. Ulykker og forgiftninger, som sker under brug af tekniske hjælpemidler. 	Alle ulykker, som ikke er omfattet af pkt. 1 eller pkt. 2 i kolonnen til venstre.

Skema 1. Arbejdsulykkers afhængighed af skadelidtes tilknytningsforhold til AAU.

[Til top↑](#)

Anmeldepligt for arbejdsulykker

Ifølge reglerne skal alle arbejdsulykker på AAU, **som har medført fravær ud over tilskadekomstdagen** anmeldes til Arbejdstilsynet og til Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. **Pligten til anmeldelse påhviler AAU som arbejdsgiver** og anmeldelsen skal som udgangspunkt ske vha. Arbejdstilsynets og Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikrings fælles elektroniske anmeldesystem, EASY. **Fristen for anmeldelse er 9. dagen efter første fraværsdag.**

Anmeldeskriteriet om fravær ud over tilskadekomstdagen medfører, at ikke alle arbejdsulykker er anmeldepligtige. Bliver skadelidte f.eks. behandlet samme dag på skadesstuen og møder på arbejdet dagen efter som normalt, er arbejdsulykken i princippet **ikke** anmeldepligtig. Heller ikke selv om skaden har været behandlingskrævende i betydeligt omfang. Hvorvidt en arbejdsulykke er anmeldepligtig eller ej, er AAU's enheder ikke forpligtet til selv at vurdere. Det kan de overlade til **Arbejdsmiljøsektionen**.

Også ikke-anmeldepligtige ulykker – det vil sige ulykker, hvor der ikke har været fravær – kan anmeldes i EASY. Ofte er det hensigtsmæssigt at gøre dette, idet det for nogle ulykkers vedkommende først bliver klart senere, om ulykken har langtidsvirkninger. Et eksempel er her ulykker, som har ført til piskesmældsskader.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at anmelde **nærved-ulykker** i EASY. Nærved-ulykker er ulykkeshændelser uden tilskadekomst.

Fysisk vold, trusler eller krænkede adfærd skal ikke kun anmeldes som arbejdsulykke, men bør efter omstændighederne **også overvejes anmeldt til Politiet**.

Arbejdstilsynet kan vælge at reagere på baggrund af oplysningerne om en ulykke, f.eks. ved at gennemføre et **detailtilsyn** for at afklare omstændighederne ved ulykken og evt. afgive påbud om forebyggende foranstaltninger. Dette sker typisk altid i forbindelse med alvorlige ulykker.

Også Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring kan reagere på grundlag af oplysningerne omkring ulykken. Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring kan stille uddybende spørgsmål til omstændighederne ved ulykken eller rekvirere lægeerklæring for dokumentation af skadens omfang og karakter.

[Til top↑](#)

Særligt for dødsulykker

Såvel Arbejdstilsynet som Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring skal **inden 48 timer** telefonisk orienteres om arbejdsulykker, som medfører, at tilskadekomne afgår ved døden. Arbejdsmiljøsektionen sørger for dette på AAU's vegne – og det er derfor vigtigt, at Arbejdsmiljøsektionen orienteres straks i tilfælde af dødsulykker.

Politiet vil normalt sørge for at advisere Arbejdstilsynet straks efter en dødsulykke er sket. Det samme vil ofte være tilfældet ved andre alvorlige arbejdsulykker.

[Til top↑](#)

Anmeldepligt for erhvervssygdomme

Det er **læger og tandlæger**, som har anmeldepligten for erhvervssygdomme. Anmeldelse af erhvervssygdomme falder således ikke ind under AAU's arbejdsgiveransvar.

Det kræver ofte lægefaglig ekspertise at vurdere, om en skade, som ikke er opstået pludselig, kan have sammenhæng til arbejdet. I nogle tilfælde henvises tilskadekomne af egen læge til udredning på en arbejdsmedicinsk klink for at afklare, om skaden kan være en arbejdsskade.

Da formodet erhvervssygdom kræver lægelig diagnosticering, så er afklaringen heraf et forhold mellem tilskadekomne som patient og tilskadekomnes læge. Som følge af den lægelige tavshedspligt, så har AAU som arbejdsgiver ikke nødvendigvis kendskab til evt. erhvervssygdomme hos ansatte. Og man har som ansat **ingen pligt** til at oplyse til sin arbejdsgiver, at man kan være ramt af en erhvervssygdom som følge af ansættelsesforholdet.

AAU vil dog typisk kende til evt. sygfravær, men oplysninger om sygdommen, som gives af skadesramte f.eks. i forbindelse med sygefraværssamtaler, skal som udgangspunkt behandles fortroligt af AAU – og kan derfor ikke uden videre gøres tilgængelig og dermed anvendelig f.eks. for det forebyggende arbejde.

[Til top↑](#)

Anmeldeprocedure for ulykker

På AAU er **proceduren for anmeldelse af arbejdsulykker** som følger:

1. **Alle** arbejdsulykker og nærved ulykker skal indberettes **til Arbejdsmiljøsektionen**.
2. Arbejdsulykken indberettes af den enhed, som skadelidte er tilknyttet. Om nødvendigt kan indberetningen foretages af skadelidte selv, men enheden skal gøres bekendt med indberetningen. Dette er af stor betydning bl.a. for enhedens mulighed for at forebygge tilsvarende ulykker. Indberetning skal ske, selv om det formodes, at ulykken ikke er anmeldepligtig.
3. Indberetningen skal ske på AAU's interne ulykkesrapportformular, som kan hentes fra Arbejdsmiljøsektionens hjemmeside. Formularen findes i både en dansk og en engelsk version.
4. Den udfyldte formular underskrives, scannes og sendes pr. e-mail til Arbejdsmiljøsektionen på e-mail-adressen ulykke@adm.aau.dk. Af hensyn til den interne sagsbehandling skal indberetningen være Arbejdsmiljøsektionen i hænde **senest 5 arbejdsdage** efter ulykken.

5. Arbejdsmiljøsektionen gennemgår indberetningen og foretager anmeldelse i EASY. Anmeldelse sker uanset om ulykken er anmeldepligtig eller ej.
6. I forbindelse med anmeldelsen vurderer Arbejdsmiljøsektionen om anmeldelsen skal sendes til behandling efter arbejdsskadessikringsloven hos Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. Som udgangspunkt sendes alle ulykker, som har ramt ansatte **og** som har medført fravær, til behandling. Ulykker, som har ramt studerende, anmeldes som udgangspunkt ikke til behandling, da studerende normalt ikke er berettiget til ydelser efter arbejdsskadessikringsloven, se også under **Forsikring og erstatning**.
7. Arbejdsmiljøsektionen sørger for journalisering i WorkZone af såvel indberetning som anmeldelse. Det kræver indsigt i 'arbejdsmiljø' at se journaliserede oplysninger om ulykker, hvilket kun medarbejdere tilknyttet Arbejdsmiljøsektionen i Campus Service har.

Arbejdsmiljøsektionen udarbejder en bearbejdet statistik over alle indberettede arbejdsulykker og nærved-ulykker på AAU. Statistikken forelægges mindst 1 gang årligt for hovedarbejdsmiljøudvalget (HAMiU). Tilsvarende statistikker udarbejdes og udsendes til AAU's enheder.

[Til top↑](#)

Forsikring og erstatning

Ifølge **arbejdsskadessikringsloven** skal alle arbejdsgivere tegne en arbejdsskadesforsikring – og derved overføre risikoen for udgifter i forbindelse med arbejdsskader til et forsikringsselskab. Statslige virksomheder har i princippet samme sikringspligt, men skal ikke som private virksomheder have en forsikring i et forsikringsselskab, idet staten er selvforsikrende. Som følge heraf er også AAU selvforsikrende. I praksis er det Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte, som varetager rollen som universiteternes forsikringsselskab.

Ansatte, som er kommet til skade i forbindelse med en arbejdsulykke eller er ramt af en erhvervs sygdom, kan ydes erstatning og/eller kompenseres for behandlingsudgifter m.v. af AAU, **forudsat skaden er anerkendt** af Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. Teknisk skal et institut eller afdeling af AAU afholde enkeltsagsudgifter op til 100.000 kr.. Udgifter herudover dækkes af AAU's fælles økonomi.

Sagsbehandlingstiden ved Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring kan være lang – i gennemsnit 10 – 12 måneder, men kan i nogle sager være kortere, i andre sager længere. Derfor kan der gå en rum tid, inden man som skadeslidt kan kompenseres for evt. udgifter eller tab i forbindelse med en arbejdsskade.

Studerende er ikke omfattet af AAU's arbejdsskadessikring, hvorfor de som udgangspunkt skal anmelde skader til eget forsikringsselskab. Dette gælder også, selv om skaden er dækket af [ulykkesforsikringen for studerende](#), som arbejder i laboratorier. Bemærk her: ulykkesforsikringen til studerende må ikke forveksles med arbejdsskadessikringen af ansatte.

Arbejdsskadessikringsloven hjemler udbetaling af disse ydelser i tilfælde af **anerkendt arbejdsskade**:

- Betaling af udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler m.v..
- Erstatning for tab af erhvervsevne.
- Godtgørelse for varigt mén.
- Overgangsbeløb ved dødsfald.
- Erstatning for tab af forsørger.
- Godtgørelse til efterladte.

I forbindelse med **arbejdsulykker** er det en forudsætning for opnåelse af disse ydelser,

- at man ved anmeldelsen har angivet, at ulykken skal behandles efter arbejdsskadessikringsloven og
- at denne sagsbehandling fører til anerkendelse af skaden som arbejdsskade.

Ved indberetningen af en ulykke til Arbejdsmiljøsektionen bør man derfor overveje, om ulykken ønskes behandlet efter arbejdsskadessikringsloven. Det er især relevant, hvis der kan tænkes at være en behandlingskrævende skadesudvikling i tiden efter ulykkestidspunktet. Som typiske eksempler kan nævnes piskesmæld efter trafikulykker eller psykiske reaktioner efter vold eller trusler.

Hvis man ikke har angivet ønsket om behandling efter arbejdsskadeslovgivningen, kan dette ændres senere, men som hovedregel er det forudsætningen for at få behandlet skaden efter arbejdsskadessikringsloven, at ulykken er anmeldt m.h.p. forsikringsmæssig behandling **senest 1 år** efter skaden er sket. Derefter kan det være for sent at få erstatning.

Anmeldte **erhvervssygdomme** behandles altid efter arbejdsskadessikringsloven uden forældelsesfrist, men også her kræver opnåelsen af ydelser, at skaden anerkendes.

For at sikre den bedst mulige behandling af en arbejdsskadessag er det vigtigt, at både berørte institut eller afdeling og skadelidte er opmærksomme på henvendelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring.

AAU ikke har hjemmel til at udbetale godtgørelse eller erstatning til ansatte, førend afgørelsen om anerkendelse foreligger.

[Til top↑](#)

Huskeliste

- Udfyld den interne ulykkesrapportformular omhyggeligt ved alle arbejdsulykker.
- Husk at oplysningerne kan være vigtige for forebyggelsesarbejdet.
- Overvej om skaden skal behandles efter arbejdsskadessikringsloven.
- Husk at sende den udfyldte og underskrevne formular til Arbejdsmiljøsektionen senest 5 arbejdsdage efter ulykken, så den pligtige anmeldelse kan gennemføres rettidigt (senest 9. dagen efter første fraværsdag).
- Hold efterfølgende øje med afdelingens- eller instituttets postkasse – der kan være post, som man skal reagere på med kort frist.
- Husk at gøre Arbejdsmiljøsektionen bekendt med korrespondancen. Arbejdsmiljøsektionen sørger for, at korrespondance med Arbejdstilsynet eller Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring journaliseres (i WorkZone).
- Som skadesramt skal man på tilsvarende vis holde øje med sin e-post. Der kan også her være post, som man skal reagere på for at opnå erstatning. Post til egen e-postkasse skal man som skadesramt **ikke** videresende til AAU.
- Har man som skadesramt haft udgifter i anledning af skaden, f.eks. behandlingsudgifter, skal man huske at gemme dokumentationen herfor, så man kan få refusion fra AAU, hvis skaden anerkendes. Dokumentationen sendes løbende til Arbejdsmiljøsektionen via ulykke@adm.aau.dk, så oplysningerne om udgifter kan indgå i Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikrings vurdering ifm. sagsbehandlingen.
- Rådfør jer gerne med Arbejdsmiljøsektionen i forbindelse med indberetning af arbejdsulykker.

Mere at læse

Læs mere om anmeldelse af arbejdsulykker og EASY [her](#) og [her](#). Læs om sagsbehandlingen af arbejdsskader hos Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring [her](#).

Arbejdsmiljøsektionen, AAU

Version 2, opdateret 18.01.2021.